

Günün Piyasa Haritası

Küresel piyasaların ana gündemini Hürmüz Boğazı'nın yeniden açılmasına yönelik İran-Umman anlaşmasının kapsamı oluştururken, parlamentoda incelenen taslağın savaş öncesindeki serbest geçiş düzeninden önemli ölçüde farklı bir yapı öngördüğü görülüyor. Yerel medyaya yansıyan bilgilere göre taslak, ABD ve İsrail bağlantılı gemilerin boğazdan geçişini engellemeyi, düşman olarak tanımlanan ülkelerden tazminat talep etmeyi ve sigorta ile çevresel maliyetleri kapsayan bir ücret sistemi oluşturmayı hedefliyor. Gemilerin boğaza girişinin İran tarafından yönetilmesi, çıkışların ise İran ile Umman tarafından ortaklaşa denetlenmesi planlanırken merkezi bir koridor üzerinden yeni bir trafik düzeninin kurulması gündemde. Buna karşılık ABD, herhangi bir geçici güzergahın izin, onay, geçiş ücreti veya ek harca tabi olmaması gerektiğini savunuyor ve savaş öncesindeki serbest geçiş düzenine dönülmesinde ısrar ediyor. İran tarafında yük değerinin %5 ile %7'si arasında geçiş ücreti talep edildiğine yönelik bilgiler bulunurken, Umman yaklaşık %3 seviyesinde bir ücret üzerinde duruyor. Tarafların kontrol, ücretlendirme ve hangi gemilerin geçişine izin verileceği konusunda önemli ölçüde ayrışması, anlaşmanın son aşamaya yaklaştığı yönündeki açıklamalara rağmen enerji akışının tamamen normalleşeceğine ilişkin beklentileri zayıflatıyor.

Taslağın İran parlamentosunda incelenmesi, Hürmüz müzakerelerinin teknik görüşmelerden siyasi onay aşamasına geçtiğine işaret ediyor. Ancak boğazın tamamen açılması karşılığında ABD deniz ablukasının kaldırılması, petrol yatırımlarının gevşetilmesi ve dondurulmuş bazı finansal varlıkların serbest bırakılması yönündeki talepler, anlaşmazlığı deniz trafiğinin ötesine taşıyor. Buna ek olarak İran destekli Husi milislerinin Yemen'de Suudi destekli hükümet güçlerine karşı geniş kapsamlı saldırı düzenlediğini açıklaması, savaşın diğer bölgesel cephelerde yeniden tırmanabileceği riskini artırıyor. Hürmüz'de sağlanabilecek sınırlı bir uzlaşmanın Yemen ve Lübnan gibi diğer gerilim alanlarını tek başına sakinleştirmeye yetmeyeceği görülüyor. Piyasalar açısından belirleyici olan, olası anlaşmanın bölgesel gerilimi gerçekten azaltıp azaltmayacağı ve ticari deniz trafiğini sürdürülebilir biçimde normalleştirip normalleştirmeyeceği olacak.

Hürmüz'e ilişkin yeni kısıtlama önerileri petrol fiyatlarında yukarı yönlü hareketi güçlendirdi. Brent petrol %1,2 artışla 83,48 dolara, ABD ham petrolü ise %1,1 yükselişle 78,84 dolara çıktı. ABD ve İsrail bağlantılı gemilere geçiş yasağı ile kuralları ihlal eden gemilere yük değerinin %20'sine kadar para cezası uygulanmasının değerlendirilmesi, Hürmüz trafiğinin anlaşma sonrasında dahi tam anlamıyla serbestleşmeyebileceği endişesini artırıyor. Fiyatlamadaki yön değişimi, yatırımcıların anlaşmanın duyurulmasından çok uygulanacak geçiş rejiminin tanker trafiğini ne ölçüde normalleştireceğine odaklandığını gösteriyor.

İran'dan ABD Diplomasisine Sert Tepki

İran Meclis Başkanı Muhammed Bakır Kalibaf, ABD Başkanı Donald Trump'ın müzakere çağrıları ile askeri saldırı tehditlerini birlikte sürdürmesine tepki göstererek Washington'ı verdiği taahhütlere uymaya çağırdı. Kalibaf'ın açıklaması, Hürmüz konusunda teknik düzeyde müzakereler devam ederken ABD ile İran arasındaki siyasi güven sorununun korunduğunu gösteriyor. Trump'ın daha önce planlanan geniş kapsamlı saldırıyı İranlı yetkililerden gelen görüşme talebi sonrasında durdurduğunu açıklaması diplomasiye alan açmış olsa da Tahran, askeri baskının müzakere aracı olarak kullanılmasına karşı çıkıyor. Tarafların diplomasiye ilişkin birbirinden oldukça farklı yaklaşımı, Hürmüz'de varılabilecek sınırlı bir anlaşmanın daha geniş siyasi gerilimi sona erdirmek için yeterli olmayabileceğine işaret ediyor.

Brent için 70 Dolar Beklentisi

Kısa vadede Hürmüz Boğazı çevresindeki jeopolitik risklerin petrol fiyatlarını yüksek tutabileceği, ancak arz koşullarının normalleşmesiyle Fitch tarafından Brent petrolün 70 dolar seviyesine doğru gerileyebileceği öngörülüyor. Bu beklentinin temelinde mevcut fiyatlamasının önemli bir jeopolitik risk primi içerdiği ve Körfez'den enerji akışının daha düzenli hale gelmesiyle söz konusu primin azalacağı değerlendiriliyor. Hürmüz'de geçiş rejiminin henüz netleşmemesi ve bölgesel çatışmaların devam etmesi ise kısa vadede fiyat oynaklığının yüksek kalmasına neden olabilir. Petrolün 70 dolar seviyesine yönelmesi, mevcut gerilimin kalıcı bir arz kaybına dönüşmemesine ve küresel petrol dengesinin yeniden normalleşmesine bağlı olacak. Böyle bir fiyatlamaya enerji kaynaklı enflasyon baskısının hafiflemesi ve petrol ithalatçısı ekonomilerin dış dengeleri açısından destekleyici bir görünüm oluşturabilir.

Warsh Eylül İçin Artışa Hazır

Financial Times'ın kaynaklarına göre Fed Başkanı Kevin Warsh'ın önümüzdeki haftalarda açıklanacak enflasyon verilerinin yüksek seyretmesi ve uzun vadeli borçlanma maliyetlerine ilişkin beklentilerin yükselmesi halinde eylül toplantısında faiz artırımına hazır olduğu belirtiliyor. Warsh'ın para politikasına ilişkin sınırlı yönlendirmesi son Fed toplantısının ardından uzun vadeli Hazine tahvillerindeki satışların hızlanmasına katkıda bulunurken, 30 yıllık tahvil getirisi 2007'den bu yana görülen en yüksek seviyelere çıktı. Piyasada eylül ayında 25 baz puanlık faiz artışı ihtimalinin yaklaşık %55'e ulaşması, birkaç ay öncesinin faiz indirimi tartışmalarından belirgin bir kopuşa işaret ediyor. Fed'in %2 enflasyon hedefine uzun süredir ulaşamaması ve enerji fiyatlarının yeniden yukarı yönlü baskı yaratması, fiyat istikrarını para politikasının ana gündeminde tutuyor. Bu nedenle Jackson Hole konuşması, Fed'in hangi koşullarda yeniden sıkılaşmaya gidebileceğinin anlaşılması açısından yakından izlenecek.

Warren PCE Revizyonunda Şeffaflık İstiyor

Senatör Elizabeth Warren, Fed'in tercih ettiği PCE enflasyon göstergesinde eylül ayından itibaren uygulanacak metodoloji değişikliklerinin nasıl belirlendiğine ilişkin ayrıntılı açıklama talep etti. Bilgisayar yazılımı, avukatlık ücretleri ve yatırım danışmanlığı kalemlerini kapsayan yeni hesaplama yönteminin genel enflasyon oranını yaklaşık 0,2 puan aşağı çekmesi bekleniyor. Revizyonların teknik açıdan savunulabilir olduğu değerlendirilse de Warren, ekonomik verilerin siyasallaştığı bir dönemde değişiklik sürecinin bağımsızlığı ve şeffaflığı üzerinde duruyor. PCE enflasyonunun yeni yöntem sonrasında da Fed'in %2 hedefinin üzerinde kalması beklendiğinden, değişiklik para politikasındaki sıkılık ihtiyacını ortadan kaldırmıyor ancak Fed'in enflasyonu hangi veri seti üzerinden değerlendireceğine ilişkin tartışmayı büyütüyor.

ABD Varlıklarında Güven Tartışması

Küresel tahvil ve döviz yatırımcıları, Washington'daki ekonomi politikası ve para politikası iletişimine ilişkin belirsizliklerin artmasıyla ABD varlıklarının yeniden sorgulandığı bir döneme giriyor. Fed Başkanı Kevin Warsh'ın sınırlı yönlendirmesi, Beyaz Saray ile merkez bankası arasındaki iletişimin yoğunlaştığına yönelik haberler ve ABD'nin yen müdahalesine destek vermesi bu tartışmayı besleyen unsurlar arasında yer alıyor. 30 yıllık ABD tahvil getirisinin %5'in üzerine çıkmasına rağmen doların son bir ayda G-10 para birimlerinin neredeyse tamamı karşısında değer kaybetmesi, yüksek getirinin para birimini desteklemekte zorlandığını gösteriyor. ABD'nin genişleyen mali açıklarının finansmanında yabancı sermayenin rolünün yüksek olması nedeniyle güven kaybının kalıcı hale gelmesi, tahvil piyasasında daha yüksek risk primi gerektirebilir. Böyle bir fiyatlamaya dolar ve Hazine tahvilleriyle sınırlı kalmayarak küresel portföylerde ABD varlıklarına ayrılan ağırlığı da etkileyebilir.

Jamie Dimon Kaldıraç Riskini Vurguladı

JPMorgan CEO'su Jamie Dimon, finans piyasalarında hem görünür hem de farklı araçların içine gizlenmiş kaldıraç kullanımının oldukça yüksek seviyelerde bulunduğuna dikkat çekti. Aracı kurumlar, hedge fonları, borsa yatırım fonları ve Hazine tahvili arbitraj işlemleri üzerinden kullanılan borçlanma, ani bir pozisyon kapatma dalgasının piyasa üzerindeki etkisini büyütebilecek bir yapı oluşturuyor. Yüksek değerlemelerin aynı zamanda yüksek kaldıraçla taşınması, tek bir büyük fon veya yatırımcıdaki sorunun likidite koşullarının bozulduğu dönemlerde daha geniş çaplı satışlara dönüşme riskini artırıyor. Dimon'ın uyarısı, mevcut piyasa görünümünde değerlendirme seviyelerinden bağımsız olarak finansman yapısının da önemli bir kırılma kaynağı olduğunu gösteriyor.

Piyasaların Odağında ABD İstihdam Verisi

Küresel piyasalar bugün saat 15.30'da açıklanacak temmuz ayı ABD tarım dışı istihdam verisine odaklanıyor. Geçtiğimiz ay 57 bin kişi artan istihdamın temmuz ayında 85 bin kişi yükselmesi beklenirken, verinin Fed'in faiz patikasına ilişkin beklentiler üzerinde belirleyici olması bekleniyor. İstihdam artışının tahminlerin üzerinde kalması, işgücü piyasasının halen dirençli olduğuna işaret ederek faiz artışı ihtimalini güçlendirebilir ve ABD tahvil getirileri ile doları destekleyebilir.

Altın Fonlarında Girişler Yeniden Başladı

Küresel altın borsa yatırım fonları iki aylık çıkış döneminin ardından temmuz ayında 3 milyar dolarlık net giriş kaydetti. Fonların toplam büyüklüğü %1 artışla 530 milyar dolara, fiziki altın stokları ise 23 ton yükselerek 4.068 tona ulaştı. Avrupa 2,1 milyar dolarlık girişle toparlanmanın ana kaynağı olurken Asya fonlarında 616 milyon dolarlık net alım gerçekleşti. Kuzey Amerika yıl başından bu yana net çıkışın devam ettiği tek bölge olarak ayrışıyor. Altın fiyatlarındaki geri çekilmenin bazı yatırımcılar tarafından portföy çeşitlendirmesi için fırsat olarak değerlendirildiği görülüyor. Buna karşılık günlük ortalama işlem hacminin temmuz ayında %3,5 gerilemesi, para girişlerinin henüz aynı ölçüde güçlü piyasa katılımıyla desteklenmediğine işaret ediyor.

Avrupa'da Doğalgaz Stok Riski Artıyor

Avrupa'daki doğalgaz depolarının doluluk oranı 5 Ağustos itibarıyla %57'ye gerileyerek 2011'den bu yana aynı tarih için görülen en düşük seviyeye indi. Geçen yıl aynı dönemde yaklaşık %70 olan doluluk oranındaki belirgin düşüş, kıtanın aralık başı için belirlenen %80 hedefine ulaşmasını zorlaştırıyor. Küresel LNG piyasasının İran savaşı sonrasında sıkışması, Katar kaynaklı arz kesintileri ve Asyalı alıcıların spot kargolarda daha yüksek fiyat vermesi stok yenileme sürecini baskılıyor. Yakın vadeli doğalgaz fiyatlarının ileri vadeli fiyatların üzerinde kalması da depolama teşvikini zayıflatırken, düşük stoklarla girilecek soğuk bir kış Avrupa'nın enerji maliyetlerini ve arz güvenliği riskini yeniden gündemin üst sıralarına taşıyabilir.

Özetle

Hürmüz'de serbest geçiş yerine kontrollü ve ücretli bir rejimin gündeme gelmesi petrol fiyatlarını yükseltirken, İran'ın ABD diplomasisine yönelik sert tutumu anlaşma sürecinin kırılma riskini koruyor. Buna karşın enerji akışının normalleşmesi halinde Brent petrolün 70 dolara gerileyebileceği beklentisi orta vadede daha düşük fiyatlara işaret ediyor. Fed tarafında Warsh'ın faiz artışına açık olması ve PCE metodolojisine ilişkin tartışmalar para politikası belirsizliğini artırırken, ABD varlıklarına yönelik güven de sorgulanıyor. Jamie Dimon finansal kaldıraç konusunda uyarıda bulunurken altın fonlarına yeniden giriş başladı. Avrupa'da düşük doğalgaz stokları ise kış dönemine yönelik enerji riskini artırıyor.

EREN CAN UMUT
TRİVE YATIRIM ARAŞTIRMA DİREKTÖRÜ

RİSK UYARISI: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki şekil ve değerler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından, karşılığında herhangi bir maddi menfaat temin edilmeksizin, genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler yatırımcılar tarafından danışmanlık faaliyeti olarak kabul edilmemeli ve yatırım kararlarına esas olarak alınmamalıdır. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. İnternet sitemizdeki her türlü tablo ve grafikler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Sitemizde bulunan iç ve dış piyasalara ait tablo, grafik ve analizlerin doğrulukları tarafımızca garanti edilmemekte ve bilgiler belli bir gelirin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir.